

zgodovinsko dobo, izkopine in zgodovino kranjske dežele, njeno površino, gore in reke, narodne običaje, noše itd.

Avstrijskaja Krajna. S 39 risunkami. Al. Haruzin. S. Peterburg. Izdanje redakciji žurnala „Rodnik“. 1902. — „Rodnik“ je mladinski list, in zato je tudi popis kranjske dežele, katerega je za njegovo čitateljstvo napisal g. Haruzin, primeren njenemu obzorju. Ob mnogih slikah popisuje najkрасnejše kraje naše dežele ter hvali naše ljudstvo zaradi njegove globoke vernosti, vdanosti proti cerkvi, zaradi njegove poštenosti in delavnosti. G. Haruzin se je pa lotil tudi težavnejše naloge v večji knjigi:

Nacionalnaja evolucija slovincov. Ottisk iz „Ruskago Věstnika“.

Al. Haruzin. — S. Peterburg. Tipolitografija V. V. Komarova. 1902. — Kar je izvedel od raznih svedokov in sam opazoval na Slovenskem, to je spravil tu v nekaj sestav, katerega izkuša logično izvajati iz preteklosti.

Narodno - gospodarski pregled je nekoliko zastarel, ker gosp. pisatelj ni imel še najnovejših podatkov. Dobi jih v novem „Letopisu Gospodarske Zveze“. Dobro je opisal borbo Slovencev za pravice svojega jezika. V cerkvenih vprašanjih se vidi iz vsake vrste Rus, kateri se ne more ločiti od predsodkov razkolne državno-narodne cerkve. Zato pripri-

suje tudi agitaciji za uniatstvo veliko važnost. Sicer izjavlja, da je on kot ruski uradnik nasproten uniatstvu: „Mi Russkie, izdavna privykli¹⁾ smotrēt na uniatov, kak na otstupnikov²⁾ pravoslavnoj cerkvy.“ A vendar želi, da bi se ta agitacija razširila, ker upa, da se s tem Slovenci približajo razkolu. On pravi naravnost: „Uniatskoje dviženje južnih slavjan jest dviženje ot Rima k vostočnoj cerkvi, i ono imējet v obščeslavjanskom dělě važnejšeje značenje.“ Sploh glede cerkvenih stvari gospod Haruzin ni bil najbolje informiran. Da se v Ljubljani proti jezuitom prirejajo poulične demonstracije, nam pač ni znano, in da bi državno pravdnništvo v zvezi s cerkvijo preganjalo liberalno časopisje, o tem nas izkušnja uči baš nasprotno. Ako bi bil gospod Haruzin proučeval cerkveni organizem katoliški na Slovenskem, bi bil pač videl, da slovenska duhovščina žrtvuje vse za svoj narod — mnogo več, kakor pa razkolna. Sicer pa smo veseli, ako se kak Rus sploh poda na polje takih razmotrivanj, ker more uspeh biti za nas le ugoden.

G. Haruzin ima vsekako to zaslugo, da je proučeval resno naše razmere in izkušal podati temeljito narodopisno studijo. Dr. E. L.

1) Vajeni. — 2) Odpadnikov.

TRUDNA.

P. ŽMITEK.

